

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.13 (3325) ●

● ЧАЦВЕР, 4 КРАСАВІКА, 2013

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Талака працуе на будучыню
У Маскве ўзводзіцца Беларускі інфармацыйна-культурны і навукова-тэхнічны цэнтр. Беларускае Пасольства ў Расіі зацікаўлена ў тым, каб суайчыннікі ўносілі прапановы па яго дзейнасці. **Стар. 2**

Гумар — на кожны дзень
З “Аўцюкоўскім календаром”, лічаць яго стваральнікі, год нікому не здоўжыцца **Стар. 4**

Зіму пужалі ды вясну клікалі
Стар. 4

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Родныя людзі

Беларусаў у Цюменскай вобласці — тысячы. Чым яны жывуць, як праяўляюць сябе?

У моцнай беларускай суполкі, пра якую пойдзе гаворка, доўгая афіцыйная назва. Для пачатку назавем яе цалкам. Гэта Цюменская абласная грамадская арганізацыя, якая называецца: Нацыянальна-культурнае таварыства “Аўтаномія Беларусі”. Цяпер суполка “Беларусь” узначальвае Сяргей Яфімчык — уладжэнец Гомеля, былы вайсковец. З ім наша размова.

— Сяргей Аляксандравіч, летась у Цюмені праходзілі Дні беларускай культуры, прысвячаліся 15-годдзю мясцовай суполкі. Якія ж памятныя падзеі з жыцця дыяспары вы можаце згадаць?

— Зроблена нямала. Адкрыта школа выхаднога

дня, створана каманда па міні-футболе “Белая Русь”, якая займала прызавыя месцы ў турнірах. У 2001-м арганізаваны дзіцячы летні нацыянальны лагер адпачынку “Лукашына”, а дзевяць гадоў таму адкрыты “Беларускі Дом”: там рэгулярна праходзяць сустрэчы, канферэнцыі, святы. Мы адзначаем Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі, Дзень Незалежнасці Беларусі, ладзім народныя святы, ушаноўваем культуру, звычай, мову беларусаў. Штогод збіраем ветэранаў, якія вызвалілі Беларусь ад захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, прыходзіць і моладзь. У 2005 годзе зладзілі тэлемаст “Цюмень—Мінск”. Да нас прыязджалі беларускі гурт “Церніца”, салісты ансамбля “Песняры”, кампазітар Ігар Лучанок. У 2002-м на базе Палаца нацыянальных культур “Будаўнік” запра-

На святы цюменскія беларусы заўсёды збіраюцца разам

цаваў аддзел беларускай культуры, кірвала ім Людміла Татарынцава, а цяпер — яе сын Уладзіслаў, намеснік старшыні НКТ “Аўтаномія Беларусі”. Штогод мы адзначаем Каляды, Раство, праводзім абрады “Гуканне Вясны”, “Юр’я”, “Купалле”, “Багач”, “Дзяды”. Улетку ў 2009-м і 2012-м мы ладзілі этнаграфічныя экспедыцыі ў Вікулаўскі раён, дзе кампактна жывуць нашчадкі беларусаў-самаходаў. На філфаку Цюменскага дзяржуніверсітэта вывучалася беларуская мова і літара-

тура. За гэтымі шматлікімі справамі — наша супольная праца.

— У рэгіёне шмат гуртоў, што жывуць у плыні песеннай культуры, прывезенай самаходамі з Бацькаўшчыны, а часткова нават і забытай у самой Беларусі. Назавіце некаторыя з іх.

— Сапраўды, тут цюменскім беларусам ёсць чым ганарыцца. У Вікулаўскім раёне больш за чвэрць стагоддзя існуе народны фальклорна-этнаграфічны ансамбль “Ва-

чоркі”, больш за 20 гадоў — народны фальклорны гурт “Росіяночка”, кіраўнікамі там Валянціна Міхіенка і Надзея Вычужаніна. У Цюмені добра вядомы народны гурт беларускай песні “Лянок”, якім кіруе Клаўдзія Зуева: яму хутка 15 гадоў. 10-гадовы юбілей адзначаў летась моладзевы гурт беларускай музыкі і песні “Палессе”, кіраўнік Тамара Грыгор’ева. У Ішымскім раёне цікава развіваецца фальклорны гурт “Жывіца”, кіраўнік Алена Антончанка. Усё гэта лаўрэаты

шматлікіх рэгіянальных, міжнародных конкурсаў. Ёсць цікавыя набыткі і ў народных майстроў. Вырабамі з саломкі займаецца Любоў Фуфаева, тэкстыльнымі лялькамі — Юлія Чарапанова, вышываннем — Галіна Бязгодава, робіць прыгожыя сувеніры з гліны Надзея Аніканова. Дэманструюць работы на выставах ветэраны 5-га Цюменскага мікрараёна, майстры з дзіцячых студый “Знатокі” і “Вясёлка”. Гуртком беларускай кухні кіруе Галіна Палуян. → **Стар. 3**

СУПОЛЬНАСЦЬ

Утульны дом у спадчыну

Яўген Дарэнскі

Менавіта Беларусь стала захавальніцай традыцыі добрых міжнацыянальных стасункаў на постсавецкай прасторы. Пра гэта гаварылася на прэс-канферэнцыі, прымеркаванай да Дня яднання народаў Беларусі і Расіі.

Гэта была ўжо не першая сустрэча ў Нацыянальным прэс-цэнтры прадстаўнікоў дыяспар з журналістамі. На гэты раз яна праходзіла пад дэвізам “Наша сіла — у адзінстве!”. Вядома ж, згадваўся і той час, калі існаваў СССР, у якім было галоўнае

— супольнасць народаў, а не раз’яднанасць, як гэта часта бывае на постсавецкай прасторы сёння.

Зрэшты, якраз у Беларусі, дзякуй Богу, міжнацыянальных спрэчак няма. І тое падкрэслівалі выступоўцы. Як сказаў старшыня Беларускага грамадскага аб’яднання “Русь” Іван Корда, “менавіта Беларусь стала захавальніцай традыцыі добрых міжнацыянальных стасункаў”. Наша краіна сёння, як раней СССР, шматнацыянальная. Але прадстаўнікі любога з народаў, што тут жывуць, у першую чаргу адчуваюць сябе грамадзянамі Беларусі, а ўжо потым ідэнтыфікуюць сябе па нацыянальнай прыкмеце.

Што ж, гэта вельмі важна: каб чалавек адчуваў сябе часткай вялікага цэлага, а не цягнуў на сябе край “міжэтнічнай коўдры”. Пра тое, колькі бяды можа абваліцца на людзей, калі губляецца адчуванне адзінства “пад дахам дома свайго”, добра ведаюць армяне і азербайджанцы, кіргізы і ўзбекі, абхазы і грузіны. Не дапусціць

міжнацыянальных спрэчак — справа гонару для ўсіх разумных людзей добрай волі. Пры тым не важна, да якой нацыянальнасці яны самі належаць. Як гаварыў дырэктар Рэспубліканскага цэнтру нацыянальных культур Міхаіл Рыбакоў, “Беларусь — наш дом. Мы ў ім жывем і павінны падтрымліваць чысціню і парадок — у шырокім сэнсе гэтых паняццяў. Каб і дзецям нашым у спадчыну дастаўся гэты ўтульны дом, з добрым, добрасуседскім мікракліматам”.

Днём пазней у інфацэнтры Рэспубліканскай навукова-тэхнічнай бібліятэкі прэзентаваўся Рэспубліканскі цэнтр нацыянальных культур, адкрыліся

дзве фотавыставы. Яны расказваюць пра сяброўства, сумесныя справы прадстаўнікоў розных нацыянальных дыяспар у Беларусі. У бібліятэцы прадстаўлены таксама друкаваныя выданні розных нацыянальна-культурных аб’яднанняў Беларусі, беларускіх суполак замежжа. А РЦНК зрабіў мультымедычныя прэзентацыі па тэмах “Жыццё беларусаў у блізкім і далёкім замежжы” і “Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур”. Сярод гасцей у той вечар прысутнічалі прадстаўнікі Вярхоўнага камісарыята ААН па справах бежанцаў, лідары нацыянальных дыяспар, якія пражываюць у краіне, дзеячы культуры, навукі і спорту.

РАЗАМ

Талака працуе на будучыню

У Маскве ўзводзіцца Беларуска-інфармацыйна-культурны і навукова-тэхнічны цэнтр. Беларускае Пасольства ў Расіі зацікаўлена ў тым, каб суайчыннікі ўносілі прапановы па яго дзейнасці.

Іван Ждановіч

Пра цэнтр, які ствараецца пры Пасольстве, нашы чытачы ведаюць. Летась на каардынацыйнай нарадзе ў Маскве, у якой бралі ўдзел кіраўнікі амаль трыццаці беларускіх суполак з розных расійскіх рэгіёнаў, і пра цэнтр ішла размова. Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Расійскай Федэрацыі Ігар Петрышэнка тады заўважыў: “Важную ролю сыграе стварэнне ў Маскве Беларускага культурна-інфармацыйнага і навукова-тэхнічнага цэнтра — пастаяннай пляцоўкі, на якой будуць праходзіць рэгулярныя выставы і выступленні вядомых дзеячаў айчыннай культуры і навукі, моўныя курсы, лекцыі і канцэрты, сустрэчы суайчыннікаў”. Пра нараду мы расказвалі ў 42-м нумары газеты за 9 лістапада. “За кадрам” тых публікацый, аднак, засталася тое, што саветнік-пасланнік Пасольства Алег Іваноў у размове з прадстаўнікамі СМІ, з удзелам кіраўнікоў нарады расказваў пра цікавыя дэталі вялікага праекта, да таго ж прапанаваў суайчыннікам паўдзельнічаць у выпрацоўцы канцэпцыі дзейнасці Беларускага цэнтра.

Што і для чаго будзеца ў Маскве? Як цэнтр будзе працаваць? Паспрабую расказаць пра тое на падставе дыктафонных ды бланкотных запісаў з нарады.

Алег Іваноў нагадаў, што ў 2009 годзе падпісана міжурадавае пагадненне паміж Беларуссю і Расіяй аб дзейнасці інфармацыйна-культурных і навукова-тэхнічных цэнтраў. Цяпер, многія ведаюць, у Мінску

актыўна працуе Расійскі цэнтр навукі і культуры. І ў сталіцы Расіі, мяркуецца, летам наступнага года пачне дзейнічаць беларуская ўстанова з падобнымі функцыямі. Праўда, гэта будзе цэнтр у складзе Пасольства. Новы, вельмі сучасны будынак як вонкава, так і па тэхнічным начинні

Нарада ў беларускім Пасольстве ў Расіі. За вялікім сталом сабраліся аднадумцы

ўнутры. Плануецца, што ў ім будзе сем паверхаў, тры з якіх — падземныя. “Будоўлю мы ўжо вядзем, і ў чэрвені 2014-га павінны перарэзаць чырвоную стужку, — гаварыў дыпламат. — Адкрыць цэнтр — адно, адладзіць працу ў ім — задача не менш важная. Мы ў тым кірунку ўжо дзейнічаем, прычым пачалі, як кажуць, не з чыстага ліста. І цяпер, калі выпрацоўваецца канцэпцыя цэнтра, прапаную і беларускім суполкам Расіі ўносіць свае прапановы”.

У цэнтры спраектавана сучасная кінаканцэртная зала на 240 чалавек. Абсталяванне будзе самае сучаснае, як кажуць, па апошнім слове тэхнікі, з усялякімі

інавацыйнымі падыходамі. І выставачныя плошчы спланаваны з адпаведным абсталяваннем. Карацей, ранейшае вызначэнне “ўзорна-паказальны”, пэўна, дакладна адлюстроўвае сутнасць памкненняў тых, хто рэалізуе праект. Ім хочацца зрабіць цэнтр не толькі шматфункцыяналь-

ным, здольным прымаць самыя крэатыўныя праекты, але і ўтульным, дзе кіпець будзе жыццё ў розных яго праявах. “Зразумела, мы не зможам праводзіць там нейкія камерцыйныя мерапрыемствы, бо гэта будзе Культурны цэнтр у складзе Пасольства, — абмалёўвае абрысы будучыні Алег Іваноў. — І ўсё ж тэрыторыя Пасольства будзе падзелена на зоны так, што ў цэнтр адкрыецца свабодны доступ з вуліцы. Пры тым улічым досвед іншых пасольстваў, якія нешта падобнае рабілі. Пастараемся, каб цэнтр, дзейнічаючы пад эгідай дыпламатыі, карыстаўся ўсімі льготамі, якія такі статус яму дасць. І ў той жа час каб там магчыма

ліцы адметную карціну мастака-суайчынніка. Такія культуралагічныя праекты, лічыць дыпламат, вартыя ўвагі. Цэнтр зможа падаць твор па-сучаснаму, прыцягнуць увагу публікі да падзеі праз СМІ ды па іншых каналах. Магчыма, будзе пастаянна дзейнічаць у цэнтры і экспазіцыя Дзяркамтэта па навукі і тэхніцы. А што яшчэ? Стваральнікам цэнтра цікавыя прапановы, меркаванні тых, хто працуе з людзьмі, у тым ліку і актывістаў беларускіх суполак. “Што вам трэба было б мець і бачыць у Беларуска-інфармацыйным цэнтры? — запытаў Алег Іваноў. — Мяркую, сумесна з вамі нашы супрацоўнікі змогуць праводзіць нейкія выязныя акцыі, але на базе

было праводзіць сапраўды масавыя мерапрыемствы. І не толькі тыя, у якіх наша заагранустанова непасрэдна зацікаўлена, але і з улікам вашых пажаданняў”.

На нарадзе Алег Іваноў расказаў, што беларусы Падмаскоўя выходзілі на Пасольства з прапановай: прадставіць шырокай пуб-

цэнтры. Ён можа з’явіцца ініцыятарам новых пачынанняў. Справаў тут шмат знойдзеца для міністэрстваў культуры, адукацыі — напрыклад, чаму б не ладзіць нам Дні адкрытых дзвярэй вядучых універсітэтаў краіны! Дарэчы, гэтыя міністэрствы ў праекце таксама ўдзельнічаюць, і ў

твары ў Маскве, ды не ведаюць, як тое зрабіць. А калі выставіцца ў цэнтры — іх творы пабачаць усе госці Пасольства. Ёсць і такая задума: зрабіць невялікі куток, прадставіўшы цікавыя беларускія кнігі. Імі можна будзе карыстацца. А яшчэ гэта будзе тэрыторыя для абмену кнігамі, перадачы іх у розныя рэгіёны — гэтка невялічкі кніжны лагістычны цэнтр. “Нехта перадае кнігі, з Беларусі ці з рэгіёна, яны тут зберагаюцца, імі можна карыстацца, — патлумачыў механізм дзейнасці “кніжнага кутка” Алег Іваноў. — А вы іх тут зможаце атрымаць, і свае пакідаць — для іншых. І тады наведванне Масквы для вас будзе — з заходам у Пасольства, у цэнтр, у вось гэтую бібліятэку, якую мы яшчэ падумаем, як далей называць”.

З беларусамі Масквы ўжо ішлі перамовы пра тое, каб адкрыць пры цэнтры нядзельную школу. Там будуць праходзіць заняткі па беларускай мове і літаратуры. Можна ладзіць лекцыі па гісторыі, культуры Бацькаўшчыны. Увогуле маскоўскія беларусы ўжо вылучылі і іншыя цікавыя прапановы па арганізацыі работы будучага цэнтра. “Мы зацікаўлены ў тым, каб беларусы ўсіх расійскіх рэгіёнаў падключаліся да вялікай работы, каб мы ўзаемадзейнічалі з вамі на пастаяннай аснове, — акцэнтаваў увагу кіраўнікоў суполак Алег Іваноў. — Нам хочацца, каб максімальна быў задзейнічаны ваш вялікі творчы, інтэлектуальны патэнцыял. Таму — давайце і надалей працаваць разам”.

СПАДЧЫНА

Дзе леты першыя прайшлі...

У Гродне будзе створаны віртуальны музей Максіма Багдановіча

Максім Яцкевіч

Віртуальны музей Максіма Багдановіча — гэта канчатковая мэта праекта “Віртуальнае мінулае — залог поспеху музеяў у будучыні”. Да яго рэалізацыі падключаюцца музейшчыкі Беларусі, Латвіі і Літвы. На стварэнне віртуальнага музея спатрэбіцца два гады і 90 тысяч еўра. Партнёрамі Гродзенскага дома-музея Максіма Баг-

дановіча сталі Латгальскі культурна-гістарычны музей і Кедайнянскі краязнаўчы музей. Як толькі міжнародны праект будзе рэалізаваны, стане дасягальнай для грамадскасці розных краін унікальная спадчына гэтых музейных устаноў.

Сёлета ўдзельнікі праекта ўжо збіраліся ў Латгальскім культурна-гістарычным музеі ў Рэзекне (Латвія). Яны абмеркавалі, як ладзіць

Сям’я Багдановічаў: маці і бацька з сынамі. Гродна, 1894 год

супольную працу далей. У наступны раз сумесны збор будзе ў чэрвені ў

Гродне. Мяркуюць, што ўжо менш чым праз два гады віртуальныя галерэі

музейных фондаў будуць даступныя ў інтэрнэце. Гаварылі спецыялісты і пра тое, каб з цягам часу стварыць адзіную мегабазу цікавых экспанатаў, звестак на спецыяльным сайце для гістарычна паяднаных між сабой краёў у Літве, Беларусі, Расіі і Польшчы.

Калі будзе рэалізавана беларуская частка праекта, то пазнаёміцца з жыццём і творчасцю Максіма Багдановіча стане лёгка ў інтэрнэт-прасторы. З’явіцца і магчымаць здзейсніць віртуальныя вандроўкі па музейна-партнёрах. А колькасць калекцый, да якіх можна

будзе атрымаць доступ з сайта Гродзенскага музея Максіма Багдановіча, з часам павялічыцца.

Варта нагадаць, што Музей Максіма Багдановіча з’явіўся ў Гродне ў 1986 годзе як літаратурны аддзел Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея. Як вядома, у даўні час будучы паэт жыў з сям’ёй у Гродне, з гэтым горадам звязаны гады ягонай маленства. Сведчаць пра тое і архіўныя фотаздымкі гродзенскай пары. Цяпер плошча экспазіцыі музея — 150 квадратных метраў, у фондах каля 13 700 адзінак захоўвання.

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Родныя людзі

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Наша суполка шмат робіць, каб захоўваць і папулярызаваць традыцыйную беларускую культуру, узровень якой у Цюменскай вобласці дастаткова высокі.

— А як ставіцца да традыцый продкаў моладзь? Ці ёсць у вас пераемнікі?

— Вядома ж! Толькі тады, мы лічым, суполка моцная, калі яна дбае і пра будучыню. НКТ “Аўтаномія Беларусь” штогод удзельнічае ў абласным конкурсе дзіцячай самадзейнай творчасці “Радуга”, займае прызавыя месцы. Суполку звычайна прадстаўляюць розныя дзіцячыя гурты. Гэта ВІА “Жалейка”, якім кіруе Таццяна Бакіна ў 70-й школе, вакальны гурт “Зярнятка” — Алена Гардубей стварыла яго ў 160-мдзіцячым садку. Гурт “Аква-рель” пад кіраўніцтвам Надзеі Цялежкінай і Наталлі Носавай радуе глядачоў танцамі. У вёсцы Вікулава Ігар Мохаў узначаліў вакальны гурт “Молодые голоса”, а Алена Панамарова — харэаграфічны гурт “Фиеста”. У Ішымскім раёне Сяргей Антончанка кіруе тэатрам-студыяй “Вясёлка”: юныя таленты там і спяваюць, і адрджаюць традыцыйную беларускую выцінанку. Цікава ішоў да беларушчыны Уладзіслаў Татарынцаў, які ў 2003 годзе перамог у дзіцячым міжнародным конкурсе сачыненняў “Вандроўка па Беларусі” і быў заахвачаны паездкай у Чэхію. Ладзіла конкурс Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”. Цяпер Уладзіслаў — адзін з самых актыўных у суполцы, мой намеснік, узначальвае Моладзевы савет пры Каардынацыйным савете нацыянальных грамадскіх аб’яднанняў і нацыянальна-культурных аўтаномій вобласці.

— У юбілейны год суполка ладзіла шэраг цікавых імпрэз. Назавіце самыя яркія з іх.

— Сапраўды, мы імкнемся як мага больш людзей уцягнуць у нашы

святочныя дзеі. Правялі вечарыны ў гонар беларускіх пісьменнікаў-юбіляраў Янкі Купалы і Якуба Коласа, Максіма Танка, майстар-класы па вышыўцы і рукадзеллі, зладзілі музычна-гульнявую пляцоўку для дзяцей “Добры дзень, мілая бульба!”. Урачыстасці былі не толькі ў Цюмені, але і ў вёсках Вікулава і Ермакі Вікулаўскага, Дзясятава Ішымскага раёнаў, а таксама ў Заводаўкаўскім і Табольскім раёнах. У Цюмені ладзіліся выставы ручнікоў, тэкстыльных лялек, сувеніраў з гліны, фотавыстава “Беларусы ў Цюменскім краі. Гісторыя і сучаснасць”. А якой цікавай атрымалася этнавыстава, прысвечаная перасяленню беларусаў у Сібір! У Палацы нацыянальных культур “Будаўнік” быў заключны гала-канцэрт, з удзелам беларускіх гуртоў Цюменскай вобласці,

гасцей з Лангепаса і Кургана. Мы, дарэчы, сябраем, супрацоўнічаем з беларускімі суполкамі ў Новасібірску, Томску, Іркуцку, горадзе Губкінскім, маем цесныя кантакты з Гомелем.

— Што ж, я сведка: юбілейныя святы атрымаліся на славу! Пэўна, ніхто з тых, хто працуе на справу беларушчыны, не быў забыты. А вам — чые віншаванні асабліва прыемныя?

— Цяжкае пытанне! Бо ўзнагарод і віншаванняў было шмат, і кожны такі знак увагі мае сваю

Сяргей Яфімчык узначальвае беларускую дыяспару ў Цюмені, ён намеснік Ганаровага консула Беларусі ў Цюменскай вобласці. Нарадзіўся ў Гомелі, дзе жыве яго бацька Аляксандр Пятровіч Яфімчык, які прайшоў працоўны шлях ад калгасніка да намесніка галоўнага інжынера аб’яднання “Гомельдрэў”. Маці, Валянціна Рыгораўна, працавала настаўніцай беларускай мовы і літаратуры. Пасля заканчэння ў 1986 годзе Ленінградскага вышэйшага ваеннага вучылішча чыгуначных войскаў і ваенных зносін Сяргей Яфімчык праслужыў 24 гады ў Цюмені. Закончыў службу ў званні маёра, на пасадзе намесніка ваеннага каменданта чыгуначнага ўчастка, станцыі і аэрапорта Цюмень. Сяргей Яфімчык уступіў у суполку беларусаў у 1999 годзе, у складзе гурта беларускай песні “Лянок” выступае ў канцэртных праграмах. З 2003 года — член праўлення НКТ “Аўтаномія Беларусь”. Удзельнічаў у распрацоўцы канцэпцыі па прапагандзе беларускай культуры ў Цюменскай вобласці, якая рэалізуецца і дае плённыя вынікі. Адзначаны многімі падзякамі, граматамі, дыпламамі.

“Гуканне Вясны” ў Цюмені праходзіць паводле беларускіх народных традыцый

вартасць. Прымна, што Міністэрства культуры Беларусі цэніць плён працы цюменцаў, былі абвешчаны падзякі творчым калектывам вядучых беларускіх гуртоў, а таксама Людміле ды Уладзіславу Татарынцавым, Алене Гардубей. Атрымаў граматы Уладзімір Шугля, першы старшыня праўлення суполкі.

— Спадар Уладзімір не раз адзначаў, што сувязі рэгіёна з Беларусю падтрымліваюцца як культурныя, так і гандлёвыя, эканамічныя. Пэўна ж, і вы, яго памочнік, займаецеся эканомікай?

— На гэта працуе ўвесь апарат Ганаровага консула, а таксама ўзначаленая ім грамадская арганізацыя “Саюз-інтэграцыя братэрскіх народаў”, куды ўваходзіць і НКТ “Аўтаномія Беларусь”. У Цюменскай вобласці створаны некалькі су-

месных прадпрыемстваў. Напрыклад, кампанія “Импорт-лифт” супрацоўнічае з Магілёўскім машынабудаўнічым заводам, яе падраздзяленні ёсць у Ханты-Мансійскай і Сургуце. Адкрыты “ТехноЦентр”, дзе наладжаны продаж і сэрвіснае абслугоўванне трактароў “Беларусь” — яны карыстаюцца попытам у цюменскіх аграрыяў. У Ішыме створана сумеснае прадпрыемства, на якім ідзе зборка камбайнаў “Томсельмаша”. Спіс можна доўжыць. Цюменская вобласць інтэграваная з Беларуссю і ў сферы адукацыі: паміж нашымі ўніверсітэтамі заключаны 4 дамовы аб супрацоўніцтве.

— Такая актыўная дзейнасць суполкі “Беларусь” вялікую карысць мае для абодвух народаў.

— Магу яшчэ дадаць, што мы заўсёды шырока адзначаем на пачатку красавіка Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі. А Дні беларускай культуры штогод становяцца значнай падзеяй у жыцці Цюменскай вобласці, сапраўдным нацыянальным святам беларусаў-сібіракоў. Усе мы дбаем пра тое, каб мацнелі сяброўскія сувязі ў межах адзінай Саюзнай дзяржавы. І нам прыемна ўсведамляць, што гэта ў нас атрымліваецца рабіць.

3 гісторыі

Першыя беларусы ў Сібіры з’явіліся пад час Сталыпінскай рэформы, іх называлі самаходы: дабіраліся яны да тых месцаў сваім ходам, на фурманках. Найбольш адчувальная хваля міграцыі прыйшла на перыяд асваення Заходнесібірскіх нетраў у другой палове ХХ стагоддзя. У 1997 годзе аб’яднаць беларусаў у суполку ўзялася ініцыятыўная група цюменцаў — Леанід Ксяндзоў, Аляксандр Шульга, Вячаслаў Кашаед пад кіраўніцтвам Уладзіміра Шуглі. Ён цяпер — Ганаровы консул Беларусі ў Цюмені, да 2003 года ўзначальваў суполку “Беларусь”. Потым пасаду старшыні займалі Леанід Ксяндзоў, Міхаіл Яфімовіч і Аляксандр Сарокін, з 2011 года — Сяргей Яфімчык. НКТ “Аўтаномія Беларусь” мае ў рэгіёне чатыры філіялы: Табольскі ўзначальвае Уладзімір Габрусь, Заводаўкаўскі — Мікалай Сапега, Вікулаўскі — Валянціна Міхіенка, Ішымскі — Алена Антончанка. У 2010 годзе А. Сарокін, С. Яфімчык і У. Татарынцаў былі дэлегатамі IV з’езда ФНКА “Беларусы Расіі” ў Маскве.

ВЯСЁЛЫ НАСТРОЙ

Гумар — на
кожны дзень

3 “Аўцюкоўскім календаром”, лічаць яго стваральнікі, год нікому не здоўжыцца

Іван Ждановіч

На смеха-культурным полі даўно ўзраслі дзве адметныя асобы, якія значацца аўтарамі незвычайнага календара: гэта Уладзімір Ліпскі і Алег Карповіч. Першага ўвогуле называюць Аўцюкоўцам, хоць пісьменнік, кіраўнік часопіса “Вясёлка” і Беларускага дзіцячага фонду, проста адкрыў багатае радовішча палескага гумару ў Калінкавіцкім раёне. А сам-та ён родам з суседняга раёна, Рэчыцкага, са знакамітай ужо, хоць і не надта шматлюднай цяпер, вёсачкі Шоўкавічы. Напарнікам спадара Ліпскага ў творчых праектах не ўпершыню выступае мастак Алег Карповіч. Яны і на аўцюкоўскіх фэстах разам шчыруюць. Алег яшчэ добра вядомы сваімі шаржамі, карыкатурамі па газеце “СБ. Беларусь сёгодня”, дзе цяпер і працуе. Варта дадаць: падтрымаў творчы тандэм Міхаіл

Супруновіч, гендырэктар кампаніі “БелГАЗаўтасервіс”. Вось так, на траіх, у іх усё і атрымалася.

Мне б хацелася назваць адметны беларускі гумар нашым нацыянальным багаццем. Пагадзіцеся: з добрым настроем, з жартамі — любую справу зрушыш. Ды і прадукцыйнасць працы з такім “прыстасаваннем” толькі расце. Зрэшты, Уладзімір Ліпскі ў развагах пра гэтую нябачную сілу бярэ вышэй. У прадмове да календара ён піша: “Даўно паверыў: смех — дар Божы. Смяюцца ўсе, але кожны па-свойму...” Уладзімір Сцяпанавіч запрашае ўсіх весяліцца так, як умеюць тое рабіць аўцюкоўцы. У свой час, як вядома, ён напісаў пра іх, Каласкоў ды Калінак, кнігу жартаў, а потым выдаваў і іншыя, зручных кішэнных фармацый: каб гумар заўсёды быў пад рукой. Кажуць, для наведвальнікаў “Аграсядзібы Каласка і Калінкі”, што ад-

крылася ў Аўцюках летась дзякуючы ўкраінскім беларусам, гэта — жаданы сувенір. А яшчэ цяпер там, у Малых і Вялікіх Аўцюках, праходзяць улетку Усебеларускія фэсты гумару: пад час свята збіраецца да трыццаці тысяч чалавек!

Залацінкі-гумарынкі з Аўцюкоўскага радовішча гумару і рассыпаны па ўсіх 365 днях-старонках “Аўцюкоўскага календара”. Мастак-гумарыст Алег Карповіч кажа: давялося пераварушыць увесь свой вялізны архіў, падбіраючы адпаведныя да іх выявы. А нешта й новае “намалявалася”. Календаром ён задаволены: такога раней у Беларусі яшчэ не было.

І на заканчэнне — тры красавіцкія жарты з вясёлага календара.

Мастак Алег Карповіч таксама становіцца Аўцюкоўцам...

Аўцюк жонцы ў парыве гневу: “Дурніца ты!” Аўцючка адказвае яму спакойна, з пачуццём уласнай годнасці: “Правільна, Каласок! Каб ты быў генерал, то я была б — генеральша...”

Рэйсавы самалёт Мінск — Кіеў ляціць над Аўцюкамі. Сцюардэса падбярэе да лётчыка: “Адчыніце люк, двое аўцюкоўцаў хочуць выйсці”.

Лётчык чухае патыліцу: “Э-э, учора аднаго тут выпусцілі, а трое ўскочылі...”

Прыехаў з горада ў Аўцюкі да бацькі сын. Снедаюць. Па чарцы кульнулі. Бацька лагодна: “Закусвай, сыноч, да пойдзем дровы парэжам”. А сын яму па-гарадскому: “Ну ты, баця, как вып’еш, такую хрыновіну нясеш!..”

ТРАДЫЦЫ

Зіму пужалі ды вясну клікалі

І што за сакавік сёлета быў: на вуліцы ветрана, марозна, гурбы снегу. Вось на Дзяржыншчыне і вырашылі, што трэба дапамагчы вясне прабіцца. Зіму папужаць ды вясну заклікаць. Тое і рабілі ў Цэнтры экатурызму “Станькава” агракамбіната “Дзяржынскі”. Толькі, падалося мне, у праграме свята ўсё ж пераважалі масленічныя гульні ды забавы. Яно і зразумела: Масленіцу правесці належным чынам перашкодзіў ураган Хаўер, што ўзяў у снежны палон паўкраіны. Ну а свята, якое з доляй гумару я назваў бы “Пужанне зімы” — адбылося. Нягледзячы на мароз, усім было весела.

Спачатку гучалі фанфары, пад іх гукі Гаспадар з Гаспадыняй аб’явілі пачатак гуляння. На пляцоўцы, старанна расчышчанай ад снегу, выступалі творчыя калектывы Дзяржыншчыны. Юныя артысты гурта “Жэўжыкі” Фаніпальскага Дома культуры ў сваіх светла-аранжавых строях нагадвалі сонечныя праменьчыкі. З Фаніпалля прыехалі і народны гурт “Шчодрыца”, вакальны гурт “Медуница”. Асобную праграму пад дружныя воплескі глядачоў паказаў народны гурт народнай песні “Баравічанка” Бараві-

У вясёлых гульнях і забавах ахвотна ўдзельнічаюць і падлеткі

коўскага Дома культуры. А вось артысты Станькаўскага Дома культуры зрабілі прадстаўленне з вялізнымі лялькамі: былі там Курачка, Певень, Індычкі. Птушкі тыя хоць і не з выраю вярнуліся, але ж таксама — вясну сімвалізуюць. А яшчэ, пэўна, і салідныя прыбыткі агракамбіната, які эканамічна падняўся менавіта на птушкагадоўлі.

Хораша папрацавалі на карысць добрага настрою скамарохі

Святлана Галабурда і Алег Матусевіч. Іхнія дасціпныя жарты на беларускай мове выклікалі шмат станоўчых эмоцый і ўсмешак. Музыка, народныя песні, найгрышы таксама папужалі зіму. Госці, малыя і дарослыя, ахвотна танчылі ды забаўляліся: каб не падмерзнуць. А дзе свежае паветра, станоўчыя эмоцыі, там і добры апетыт. На свята вельмі дарэчы (і хай сабе фалькларысты кажуць, што нашы продкі вясну

гукалі інакш!) ад вайскоўцаў завіталі дзве паходныя кухні на колах. Воіны (вядома ж, гэта — воі вясновага бога Ярылы!) шчодрата адорвалі ўсіх (падарунак ад арганізатараў) кашай, рыбнай юшкай ды гарачым чаем. Паспрабаваў і я пачастункаў. О, не кожная гаспадыня так смачна прыгатуе! Весела было і ля рэзідэнцыі Дэда Мароза: там гучалі музыка, ладзіліся гульні. Былі катанні на брычцы, дыліжансе, дзяцей вазілі на поні. Гасцей віталі і рамеснікі. Можна было набыць ці выйграць у латэрэю вырабы з саломкі, прыгожыя пано, вышываныя ручнікі, лялькі — плён стараннай працы выхаванцаў Цэнтра творчасці дзяцей і моладзі з Фаніпалля. Працавала цікавая выстава фотамайстра Віктара Суглоба.

Бачыце: пацяплела ў прыродзе! Так і знайце, гэта і супрацоўнікі, а таксама госці экацэнтра “Станькава”, якіх усё больш прыязджае на Дзяржыншчыну, зіму папужалі веселасцю ды забавамі — вясну паклікалі. А з цяплом, казалі нам, там яшчэ больш усяго цікавага будзе. То і вы прыязджайце!

Лявон Целеш,
Дзяржынскі раён

Такія
таленавітыя
дзеці

У папулярным тэлепраекце вялікую ўвагу глядачоў прыцягваюць не толькі здольнасці, але і жыццёвыя гісторыі яго юных удзельнікаў

Гэты быў трэці сезон праекта Агульнанацыянальнага тэлебачання “Я спяваю!”. Тысячы дзяцей з дзіцячых дамоў, няпоўных і шматдзетных сем’яў прайшлі адбор. А за выступленнямі, гісторыямі ўдзельнікаў, якія трапілі на конкурс, глядачы сачылі пяць тыдняў. І вось вынікі: Даша Чарнова — пераможца праекта, а Уладлен Іваноў атрымаў прыз глядацкіх сімпатый.

Ва ўсіх удзельнікаў конкурсу апошнім часам быў напружаны рытм жыцця, ім многаму трэба было навучыцца: харэаграфія, вакал, рэпетыцыі з аркестрам, прымеркі касцюмаў... Яны, вядома ж, вельмі стамляліся штодзень, але ўспрымалі тое, што адбываецца, як цікавую гульню. Нават атрымлівалі асалоду ад таго, што ў іх нешта атрымліваецца, ад увагі глядачоў.

Краналі ж душы дарослых не толькі яркія нумары ўдзельнікаў праекта, але і шчырыя аповеды юных артыстаў, часта зусім не падобныя да сцэнічных казак. Напрыклад, аказалася, што Сабрыну Бабшукіну на адбор праекта прывялі выхавальнікі з прытулку часовага ўтрымання. Як туды трапіла? Маму дзяўчынку пазбавілі бацькоўскіх правоў. У праекце Сабрына прасілася толькі тужлівыя песні спяваць, але аднойчы ўсё змянілася! Бо цяпер прынята рашэнне: вярнуць непаўналетніх Сабрыну, яе брата і сястру да маці і бацькі. І пасля фіналу Сабрына паехала ў свой спраўдны дом. Цяпер у яе зноў ёсць родная сям’я — і ў многім дзякуючы таму, што дзяўчынка спявае.

Вынікі конкурсу? Пасля фінальнага шоу ў Палацы Рэспублікі не проста на беларускай эстрадзе з’явіліся яшчэ дзесяць артыстаў. Можна сказаць: пабольшала дзякуючы тэлепраекту дабрыні і міласэрнасці ў свеце.

Смуткуем,
спачуваем

Саюз беларусаў Латвіі выказвае шчырыя спачуванні беларусам Літвы, родным і бліжкім сям’і Рамана Вайніцкага, які трагічна загінуў 5 сакавіка. Раман Вайніцкі з’яўляўся старшынёй Згуртавання беларускіх грамадскіх арганізацый у Літве. Сардэчныя адносіны і ўзаемаразуменне існавалі паміж беларусамі Літвы і Латвіі па розных напрамках дзейнасці дзяспары, у тым ліку і дзякуючы асабістым намаганням Рамана Вайніцкага.

Добрую памяць пра нашага сябра, цудоўнага чалавека мы назаўсёды захаваем у сваіх сэрцах.

Старшыня Саюза беларусаў Латвіі
Валянціна Піскунова